

III daļa
Ietekmes uz vidi novērtējums (Vides pārskats)

12. Vides pārskata sagatavošanas procedūra, principi un metodes

12.1. Vides pārskata izstrādes gaita

Vides pārskats ir „Sakas novada Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojuma 2008. - 2020. gadam” stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma sastāvdaļa, kura mērķis ir teritorijas plānojumā paredzēto darbību un teritorijas izmantošanas ietekmes uz vidi analīze.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) nepieciešamība noteikta likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. Sakas novada teritorijas plānojumam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra piemērota saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) 19.05.2006. lēmumu Nr.78-p. „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

„Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ļauj izvērtēt plānojumā paredzēto pasākumu atbilstību aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas mērķiem un apsaimniekošanas prasībām un izstrādāt priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes uz vidi, tai skaitā Baltijas jūras piekrasti novēršanai vai samazināšanai. Bez tam ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesu tiek nodrošināta sabiedrības līdzdalība plānošanas dokumenta izstrādē.”

Sakas novada teritoriju veido Sakas pagasts un Pāvilostas pilsēta. Sakas pagasta teritorijas plānojums un Vides pārskats tika izstrādāti 2006. gadā, un pozitīvs VPVB atzinums par vides pārskatu saņemts 28.12.2006. Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojuma vides pārskats veido otro daļu Sakas novada teritorijas plānojuma vides pārskatam.

Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” izpratnē ar jēdzienu „ietekme uz vidi” tiek saprasta „paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību.”

12.2. SIVN principi un metodes

Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojuma stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts saskaņā ar MK Noteikumiem Nr.157 (2004) „Kārtība, kāda veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, lietojot sekojošus **principus**:

- novērtējuma process veikts pamatojoties uz plānotāju un novada domes sniegto informāciju, kā arī informāciju, kas iegūta no ieinteresētajām valsts institūcijām un ievērojot sabiedriskajā apspriešanā izteiktos priekšlikumus;
- ilgtspējīgas attīstības, “piesārņotājs maksā” un piesardzības principu.

un **metodes**:

- informācijas analīze – tika analizēta **plānojuma gala redakcijā** un citos publiski pieejamos dokumentos ietvertā informācija attiecībā uz tās pilnīgumu un nozīmīgumu;
- salīdzinošā analīze – tika izmantota iepriekšējā pieredze, kas iegūta citos stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesos;
- diskusijas - tika veiktas pārrunas ar novada amatpersonām, teritorijas plānojuma izstrādātājiem, NVO un atbildīgo valsts institūciju pārstāvjiem un dažādu jomu ekspertiem;
- lauka pētījumi - apskatāmās teritorijas un potenciālo vides problēmu apsekošana *uz vietas*;
- kartogrāfisko materiālu, ainavas un aerofoto analīze.

Vides pārskats veido Pāvilostas teritorijas plānojuma 2008. - 2020. gadam I sējuma „Paskaidrojuma raksta” III sadaļu. Esošā vides stāvokļa raksturojums sniegts pārējās paskaidrojuma raksta sadaļās (skat.18.sadaļa Kopsavilkums).

12.1. Sabiedrības iesaistīšana un vides pārskata apspriešanas gaita

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas laikā notika konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju. Tika ņemti vērā arī nosacījumi teritorijas plānojuma izstrādei un analizēti atzinumi par to no šādām institūcijām:

- VVD Liepājas reģionālās vides pārvaldes;
- LR Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;
- Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra;
- VA „Sabiedrības veselības aģentūra” Liepājas filiāle;
- Valsts Meža dienests Dienvidkurzemes virsmežniecība.

SIVN laikā notika konsultācijas arī ar biedrību „Zemes draugi”.

Sakas novada Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojuma 2008. - 2020. gadam Vides pārskata sadaļa tika nodota sabiedriskai apspriešanai ar Sakas novada domes 27.12.2007. lēmumu. Sabiedriskās apspriešanas termiņš tika noteikts no 08.01.2008. līdz 18.02.2008. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme tiek paredzēta 01.02.2008. plkst. 16:00 Sakas novada domes zālē.

Vides pārskats atsauksmju un priekšlikumu saņemšanai tika iesniegts šādām institūcijām:

- VVD Liepājas reģionālajai vides pārvaldei;
- VA „Sabiedrības veselības aģentūra” Liepājas filiālei;
- Kurzemes plānošanas reģiona administrācijai;
- Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālajai lauksaimniecības pārvaldei;
- Valsts mežu dienesta Dienvidkurzemes virsmežniecībai;
- Dabas aizsardzības pārvaldei.

13. Teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums

13.1. Plānojumā paredzēto darbību raksturojums

13.1.1. Dzīvojamās apbūves teritoriju noteikšana

Dzīvojamās apbūves teritoriju noteikšana ir viens no svarīgākajiem teritorijas plānošanas uzdevumiem. Neplānota būvniecības attīstība ne tikai veicina haotisku teritorijas attīstību, bet arī atstāj negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi. Pilsētas apbūves platībām ir jābūt pietiekoši koncentrētām, jo atviegļina pašvaldības iestāžu iespējas nodrošināt iedzīvotājus ar nepieciešamajiem pakalpojumiem, ļauj organizēt atkritumu savākšanu, nodrošināt ar ceļiem un inženiertehnisko infrastruktūru, kā arī citādi organizēt ikdienas dzīvi.

Pāvilostas teritorijas plānojums paredz divu veidu dzīvojamās apbūves teritorijas: mazstāvu dzīvojamā apbūve un vairākstāvu dzīvojamā apbūve. Lielākas jaunas mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas ir paredzētas abpus Malduguņu strauta; Vecās Pāvilostas teritorijā: kvartālā ko ierobežo Klusā, Brīvības un Torņu ielas un dabas lieguma „Pāvilostas pelēkā kāpa” robeža un kvartālā starp Kalna un Kluso ielu; Sakas upes kreisajā krastā: Atpūtas ielā un kvartālā ap Meža un Cīruļu ielām; kā arī vienā teritorijā starp Upesmuižas ceļu un Sakas upi. Savukārt jaunas vairākstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (maksimālais stāvu skaits – 4) tiek paredzētas Jaunajā Pāvilostā Dzelzceļa ielas tuvumā un teritorijā, ko ierobežo Brīvības, Dzelzceļa un Malduguns iela. Jaunās apbūves teritorijas tiek paredzētas prognozējot plānošanas periodā iedzīvotāju skaita pieaugumu par ~ 760 iedzīvotājiem (60 % no esošā iedzīvotāju skaita), kā arī ņemot vērā vajadzību pēc lielākas apdzīvojamās platības uz vienu iedzīvotāju. Tomēr jau šobrīd, un paredzams arī turpmāk, vērojama tendence, ka daļa ēku (apmēram 1/3) tiek izmantotas tikai vasaras sezonā, tāpēc pārējā laikā iedzīvotāju skaits pilsētā ir mazāks.

Plānojuma apbūves noteikumi nosaka, ka mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās minimālā jaunizveidojama zemesgabala platība var būt 1200 m², ar maksimālo apbūves blīvumu – 30%. Apbūves noteikumos gan tiek diferencēti minētie rādītāji dažādās teritorijās. Līdz ar to minimālā jaunizveidojama zemesgabala platība mazstāvu dzīvojamā teritorijā variē no 900 – 2500 m², bet maksimālais apbūves blīvums atsevišķās vietās tiek samazināts līdz 15%. Savukārt vairākstāvu dzīvojamās apbūves teritorijās to maksimālais apbūves blīvums noteikts 40%.

13.1.2. Publiskās apbūves teritoriju paredzēšana

Pāvilostas teritorijas plānojums paredz divu veidu publiskās apbūves teritorijas - sabiedrisko iestāžu un komerciestāžu apbūves teritorijas un rekreācijas objektu apbūve. Plānojumā jaunas sabiedrisko iestāžu un komerciestāžu teritorijas ir paredzētas kvartālos: starp Vētras un Zeltenes ielām; starp Torņu un Austrumu ielām; starp Dzelzceļa, Dzintara un Celtnieku ielām; starp Dzintara, Dzelzceļa, Siena ielām un Ventspils - Liepājas šoseju un Spirtnīcas rajonā.

Jaunas rekreācijas objektu apbūve paredzēta kvartālos starp Vētras un Zeltenes ielu; Raķešu meža rajonā; teritorijā starp Pludmali un Vītoli ielu; Pāvilostas ostas teritorijā starp Dzintaru ielu un Sakas upi un starp Bērzu, Meža ielām un Sakas upi.

Sabiedriskās apbūves un komerciestāžu teritorijās saskaņā ar plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem ir atļauta dažādu sabiedrisku un komerciālu objektu būvniecība, t.sk. dažādu tūrisma infrastruktūras iestāžu. Bet rekreācijas objektu apbūves teritorijā tiek atļauta tikai šo teritoriju labiekārtojumu izveide.

13.1.3. Ražošanas un ostas teritorijas

Ražošanas teritorijas tiek paredzētas ostas teritorijā un spirta brūža rajonā. Ostas teritorijā ražošanas teritorijas nepieciešamas ostas komercdarbības attīstībai. Ar teritorijas plānojumu tiek mainītas arī esošās ostas robežas, iekļaujot tajā jau šobrīd ostas darbībā izmantotu teritoriju starp Zeltenes, Ostmalas un Jūras ielām un jūras piekrastes teritoriju Sakas upes kreisajā krastā.

Bijušā spirta brūža rajonā ražošanas teritorijas paredzētas vietā ar pamestām ražošanas ēkām un ievērojamu vizuālo piesārņojumu.

13.2. Plānojuma ietekmes uz vidi izvērtējums

13.2.1. Ietekme uz vides kvalitāti

Esošās situācijas analīze parāda, ka centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai ir pieslēgtas 6 daudzdzīvokļu mājas ar kopējo lietotāju skaitu – 416. Abām sistēmām pieslēgtas ir arī visas privātmājas pilsētas jaunajā daļā, 43 privātmājas pilsētas vecajā daļā, kā arī 24 mājas Parka un Pļavu ielu rajonā. Kopumā ar centralizētu ūdensapgādi ir nodrošināti ap 590 pilsētas iedzīvotāji, bet centralizētiem kanalizācijas pakalpojumiem - 824 iedzīvotāji. Lielākā iedzīvotāju daļa, kam netiek nodrošināta centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija, dzīvo privātmājās Vecajā Pāvilstā. Daļa kanalizācijas ūdeņu no šīm mājām tiek savākti un izvesti uz NAI, bet daļa nonāk grunts slānī, tādējādi radot vides piesārņojumu. Visās jauni plānotajās apbūves teritorijās ir vai nu esošas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, vai arī tādās tiks projektētas un izveidotas pirms apbūves uzsākšanas. Izņēmums ir apbūves teritorijas Sakas upes kreisajā krastā: Atpūtas ielā un kvartālā ap Meža un Cīruļu ielām, kurā nodrošinājums ar ūdensapgādi un notekūdeņu attīrīšanu jāparedz izstrādājot visas teritorijas detālplānojumu un paredzot lokālas NAI.

1. attēls. NAI Krasta ielā

Esošajiem ūdensapgādes urbumiem ir noteikts ūdens ieguves limits – 60`000 m³/gadā, bet vidēji gadā tiek iegūti ap 47`000 m³. Savukārt esošo NAI jauda ir 200 m³/dnn, bet reālā situācija parāda, ka vidēji dienā uz NAI tiek novadīti 93,5 m³/dnn, tas nozīmē, ka NAI ir noslogotas vidēji mazāk kā 50%. Ņemot vērā iedzīvotāju skaita pieauguma prognozes var secināt, ka NAI jauda var būt nepietiekoša. Tāpēc plānojumā tiek paredzēta vieta jaunu NAI būvniecība vecā spirta brūža teritorijā, kas nodrošinās vajadzīgo kanalizācijas ūdeņu attīrīšanas

kapacitāti. Var secināt, ka pie nosacījuma, ja pie esošām un plānotām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām tiek pieslēgta lielākā daļa esošo un plānoto apbūves teritoriju, tad paredzētā apbūves attīstība kopumā nepasliktinās vides kvalitāti, tomēr var pasliktināties Sakas upes ekoloģiskais stāvoklis. Problēmas varētu radīt arī iedzīvotāju skaita, un līdz ar to arī patērētā ūdens un novadīto notekūdeņu daudzuma, pieaugums vasaras sezonā, un kritums pārējā laikā.

Šobrīd atkritumi pilnībā tiek savākti no daudzdzīvokļu mājām *Jaunās Pāvilstas daļā*, bet no 150 savrupmājām līgums par sadzīves atkritumu savākšanu ir noslēgts ar 124 mājām (83% no kopskaita). Centralizētai atkritumu savākšanas sistēmai ir pietiekama kapacitāte pakalpojuma nodrošināšanai jaunajās apbūves teritorijās.

Plānojums neparedz tādu ražošanas teritoriju attīstību, kas varētu būtiski ietekmēt vides kvalitāti pilsētā. Paredzēto būvdarbu veikšana varētu īslaicīgi pasliktināt vides kvalitāti būvniecības vietās; radīsies pastiprināts trokšņu līmenis un gaisa piesārņojums. Gaisa kvalitāti lokālā līmenī (piemēram, Dzintara ielas rajonā) varētu pasliktināt arī pieaugošais automašīnu skaits.

Plānojumā netiek paredzēta lauksaimnieciskās ražošanas attīstība pilsētas teritorijā.

13.2.2. Ietekme uz mežu un lauksaimniecības zemju teritorijām

Esošu mežu transformācija par dažāda veida apbūves zemēm plānojumā tiek paredzēta teritorijā starp Vētras un Zeltenes ielu un kvartālā Atpūtas ielā. Pārējā jaunās apbūves teritorijas tiek paredzētas vietās, kur šobrīd ir pļavas, neizmantota lauksaimniecības zeme, apmežoties sākusies lauksaimniecības zeme, atmata un dārziņi. Pirms zemes transformācijas veikšanas tiek paredzēta detaļplānojumu izstrāde attiecīgām teritorijām

Plānojums saglabā kā neapbūvējamas teritorijas augstvērtīgākās un no dabas aizsardzības nozīmīgākā mežu teritorijas: Zaļkalnu mežu, mežus Sakas upes krastos un Malduguņu strauta krastos.

13.2.3. Ietekme uz Baltijas jūras piekrastes teritoriju

Pāvilostas pilsētā jūras piekrastes teritoriju veido divas daļas, kuras atdala Sakas upe. Baltijas jūras piekrastes aizsardzībai saskaņā ar Aizsargjoslu likuma prasībām pilsētas teritorijā tiek noteikta 150m krasta kāpu joslas aizsargjosla. Piekrastes daļā Sakas upes kreisajā krastā atrodas ostas teritorija un zaļumu teritorija. Savukārt piekrastes daļā Sakas upes labajā krastā atrodas Vecās Pāvilostas daļa, pludmale un piekrastes zaļuma zona.

2. attēls. Baltijas jūras piekraste Pāvilostas apkārtnē

Krasta kāpu aizsargjoslā Sakas upes kreisajā krastā tiek paredzēts veidot jaunu „Priekškāpu biotopu kompleksa mikroliegumu”, ko ierobežo jūras krasts, ostas robeža, Vētras iela un pilsētas robeža tādējādi pilnībā nodrošinot kāpu ekosistēmas aizsardzību. Ostas teritorijas plānotā paplašināšana, iekļaujot tajā ražošanas zonu starp Ostmalas un Jūras ielām, un tikai sakārtos esošo situāciju un nodrošinās normālu ar ostu saistīto ražotņu darbību..

Sakas upes labajā krastā krasta kāpu aizsargjosla ietver lielu daļu Vecās Pāvilostas teritorijas. Plānojuma rezultātā tiek sakārtota apbūves struktūra kvartālos starp Tīrgus, Smilšu un Kalna ielām apredzot arī jaunu apbūvi dažos neapbūvētos zemes gabalos, kas ir pieļaujams saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, ja šīs darbības ir saskaņotas ar Vides ministriju vai tās pilnvarotu institūciju. Plānojumā noteiktā kārtība paredz šādos gadījumos detaļplānojumu izstrādi, kuras gaitā notiek darbības sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtēšana un biotopu detalizēta izpēte.

Tālāk krasta kāpu aizsargjosla sakrīt ar dabas lieguma „Pāvilostas pelēkā kāpa” robežu.

13.1.4. Ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām

Dabas liegums „Pāvilstas pelēkā kāpa”

3. attēls. Skats uz Pāvilstas vecpilsētu un pelēkās kāpas teritoriju 20.gs sākumā

Dabas lieguma „Pāvilstas pelēkās kāpa” teritorijās esošais pelēkās kāpas areāls veidojies salīdzinoši nesēn. Kāpas izveidi būtiski ietekmēja apkārtējā saimnieciskā darbība (skat. Paskaidrojuma raksts 1.daļa 3.2 sadaļa. Ainavu veidošanās vēsture). Līdz ar Pāvilstas kā apdzīvotas vietas rašanos 19.gs 70-jos gados uzsākās mērķtiecīga mežu stādīšana un mežu masīvu veidošanās bijušo smiltāju vietā. Vēl 20 gados (skat. 3.attēlu) uz austrumiem no Klusās ielas redzamas kāpu pļavas, kurās Pāvilstas iedzīvotāji ganīja lopus. 20 gadu beigās gan šī teritorija tika saparcilēta apbūvei (skat. 19.attēls Pāvilstas bieži apdzīvotās vietas paplašināšanai izdalītās zemes 1926-1928). Tomēr šie apbūves plāni „Pāvilstas pelēkās kāpa” teritorijā netika realizēti un tālākajos gados kāpu pļavas pamazām aizaug, veidojot to ainavu ko mēs tur redzam šodien. Pašlaik mēs redzam procesu, kā saimniecisko darbību pārtraukšanas rezultātā pelēko kāpu pārņem priežu audzes, tādējādi pakāpeniski zūd bioloģiskās daudzveidības vērtības. Teritoriju veido jūtīgi un dinamiski biotopi, no kuriem pelēkās kāpas spēj pastāvēt tikai zināmā antropogēnā ietekmē, proti, to pastāvēšanu labvēlīgi ietekmē noganīšana vai citas darbības, kas kāpām neļauj aizaugt ar priedēm, bet vienlaicīgi saglabā zemsedzi. Par to ir nopietni jādomā izstrādājot šai teritorijai paredzētos individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus un dabas aizsardzības plānu.

Robežas dabas liegumam „Pāvilstas pelēkā kāpa” tika apstiprinātas 30.10.2007. ar grozījumiem MK not. Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem", un teritorijas plānojums tajās neparedz nekādu apbūvi. Jaunas apbūves teritorijas un pilsētas tālāka attīstība šajā virzienā tiek ierobežota ar dabas lieguma robežām, tādējādi nodrošinot minimālu ietekmi uz jaunizveidoto dabas liegumu.

Dabas piemineklis „Upesmuižas parks”

Dabas piemineklī tiek saglabāta esošā teritorijas izmantošana, neparedzot apbūves vai citas saimnieciskās darbības aktivitātes, līdz ar to var secināt, ka plānojums neatstās negatīvu ietekmi uz dabas pieminekļa bioloģiskās daudzveidības, ainaviskajām un kultūrvēsturiskajām vērtībām.

13.2. Problēmas neīstenojot teritorijas plānojumu

Normatīvie akti nepieļauj tādu situāciju, ka teritorijas plānojums netiek izstrādāts un īstenots. Pilsētas iepriekšējā teritorijas plānojuma termiņš ir beidzies, tāpēc izstrādā plānojuma pieņemšana ir obligāta. Situācijā, kad plānojums netiek pieņemts un īstenots, pilsētā nebūs iespējama attīstība, jo teritorijas plānojums ir pamats, tādas vai citādas darbības īstenošanai ņemot vērā atļauto zemes izmantošanas veidu.

13.3. Iespējamo plānojuma alternatīvu ietekmes uz vidi novērtējums

Izvērtējot teritorijas plānojumu, iespējamās šādas tā alternatīvas:

- mazstāvu apbūves teritoriju paredzēšana Vētras ielas labajā malā Baltijas jūras krasta kāpu aizsargjoslā;
- mazstāvu apbūves teritoriju paredzēšana atsevišķās teritorijās Sakas upes kreisajā krastā.

Iespēja paredzēt mazstāvu apbūvi Vētras ielas labajā malā vērtējama negatīvi, jo šajā teritorijā ir īpaši aizsargājami un vērtīgi piekrastes biotopi, teritorija kalpo arī rekreācijai. Plānojumā šajā teritorijā paredzētā mikrolieguma izveide, viennozīmīgi vērtējama pozitīvi, un uzskatāma par labāku alternatīvu nekā mazstāvu apbūve.

Iespējamā mazstāvu apbūve atsevišķās teritorijās Sakas upes kreisajā krastā (upes palienē) var negatīvi ietekmēt vidi un nav vēlama. Šajā teritorijās netiek plānota centralizēta kanalizācijas sistēma, bet lokālu NAI izmantošana (ar notekūdeņu novadīšanu Sakas upē) ir apgrūtināta augsto gruntsūdeņu līmeņa dēļ. Tiks zaudētas arī pilsētai nozīmīgas rekreācijas teritorijas un negatīvi ietekmēta arī Sakas upes raksturīgā ielejas ainava un palienes bioloģiskā daudzveidība. Plānojumā šajās palienes teritorijās paredzētās tūrisma attīstības un zaļumu teritorijas vērtējamās kā labākā alternatīva mazstāvu apbūvei.

13.4. Risinājumi būtiskāko ietekmju uz vidi samazināšanai

Jebkurā plānošanas dokumentā var izdalīt divu veidu pasākumu grupas, kas var mazināt šī plānojuma dokumenta ietekmi uz vidi. Pirmo pasākumu grupu veido prasības, kurus nosaka spēkā esošie normatīvie akti un dažāda līmeņa institūciju izvirzīto nosacījumu ievērošana. Otrā grupā veido plānojuma izstrādes gaitā noteiktie pasākumi, kas noteikti, lai mazinātu ietekmi uz apkārtējo vidi. Pamatā attiecībā uz teritorijas plānojumu izstrādi, jāņem vērā tie normatīvie akti, kas regulē teritorijas plānošanas, būvniecības un vides aizsardzības jautājumus. Kā vieni no svarīgākajiem šīs grupas pasākumiem būtu minami: apbūves blīvuma un brīvās teritorijas noteikšana; aizsargjoslu iezīmēšana, detālplānojumu izstrādes teritoriju paredzēšana, zemesgabalu sadalīšanas ierobežojumi u.c. dažādi noteikumi katram zemes izmantošanas veidam. Šie ir pasākumi, kuri saskaņā ar normatīvajiem aktiem tik iestrādāti plānojumos. Savukārt ar plānojumu var paredzēt vēl dažādus pasākumus, kas tieši vai netieši samazina ietekmi uz vidi. Piemēram, lauksaimnieciskās ražošanas teritoriju plānošana tā, lai tās neatrastos tiešu ūdeņu tuvumā, ražošanas teritoriju noteikšana atstatus no blīvi apdzīvotām vietām, apbūves slodzes samazināšana ūdens objektu vai piekrastes tuvumā, jauktas izmantošanas teritoriju noteikšana u.c. darbības. Tikai normatīvu ievērošana plānojumā, sasaistē ar plānotāju rīcībā esošo instrumentu izmantošanu saprātīgu zemes izmantošanas veidu noteikšanā, var dot vēlamo rezultātu pilsētas ilgtspējīgai attīstībai.

Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojumā paredzēti sekojoši pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanā:

- Pasākumi apbūves teritoriju ietekmes samazināšanai:

Apbūves teritorijas netiek paredzētas jūras piekrastes teritorijā, tādējādi saglabājot piekrastes zaļumu teritorijas un nodrošinot piekrastes biotopu aizsardzību. Tāpat apbūves teritorijas, lielākoties, netiek paredzētas Sakas upes kreisajā, saglabājot upes palienes ainaviskās un bioloģiskās daudzveidības vērtības.

Jaunas apbūves teritorijas, lielākoties, tiek plānotas vietās, kur iespējama centralizēta ūdensapgāde un notekūdeņu savākšana.

- Pasākumi ietekmes samazināšanai piekrastes teritorijā:

Plānojums neparedz jaunu apbūves teritoriju izveidi jūtīgajā Baltijas jūras krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā, šeit saglabāti esošie teritorijas izmantošanas veidi. Piekrastes biotopu aizsardzībai paredzēts veidot jaunu mikroliegumu teritorijā starp Vētras ielu un jūras krastu.

Plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 219.punkts nosaka, ka pirms jaunas būvniecības kāpu zonā obligāti ir jāizstrādā detaļplānojums.

- Pasākumi ietekmes samazināšanai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un aizsargājamo biotopu saglabāšanā:

Plānojumā paredzētās darbības būtiski neietekmēs īpaši aizsargājamo teritoriju bioloģiskās daudzveidības, ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības. Plānojums paredz jauna mikrolieguma veidošanu Raķešu mežā pelēkās kāpas aizsardzībai.

- Aizsargjoslu noteikšana:

Teritorijas plānojumā noteiktas aizsargjoslas saskaņā ar esošajiem normatīvajiem aktiem, t.i. "Aizsargjoslu likuma" (11.07.1997), atbilstošajām aizsargjoslu noteikšanas metodikām un citiem normatīvajiem aktiem, kas regulē aizsargjoslas.

Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās darbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas.

- Detālpilnojamu teritoriju noteikšana:

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 219.punktā tiek noteikti gadījumi, kad ir obligāti jāizstrādā detaļplānojumi, uzsverot krasta kāpu aizsargjoslu, meža un lauksaimniecības zemju transformāciju un plānojumā paredzētām teritorijām.

13.5. Ietekmes uz vidi novērtējuma apkopojums

Plānojuma darbība	Ietekme	Ilgums		Tieša/ netieša ietekme	Plānojumā paredzētie un ieteicamie pasākumi ietekmes samazināšanai
		Istermiņa	Ilgtermiņa		
		P - pozitīva N - negatīva			
Jaunu dažāda veida apbūves teritoriju paredzēšana	legūtā ūdens un novadīto notekūdeņu daudzuma pieaugums	N		T	Apbūves teritorijas, pamatā, tiek paredzētas vietās, kur ir esošas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, vai arī tādas tiek plānotas. Tiek plānota jaunu NAI izbūve. Atkritumu savākšanas sistēmai arī ir pietiekoša kapacitāte. Daļa apbūves teritorijas tiek paredzētas vietās, kur ir esošs mežs.
	Radīto atkritumu skaita pieaugums	N		T	
	Meža un lauksaimniecībā izmantojamu zemju transformācija	N		T	
Tūrisma attīstības un rekreācijas teritoriju paredzēšana	Organizēta dabas resursu izmantošana tūrisma un rekreācijas vajadzībām		P	N	Rekreācijai atvēlētās teritorijas, kas veido Pāvilstas dabas un ainaviskās pamatvērtības: jūras piekraste, parki, Sakas upes krasti, Zaļkalnu mežs u.c.
Jaunu mikroliegumu veidošana	Tiek nodrošināta aizsargājamo biotopu vietēja līmeņa aizsardzība		P	T	Nepieciešams paredzēt pasākumus mikroliegumu uzturēšanai, lai saglabātos esošie biotopi.
KOPĒJAIS NOVĒRTĒJUMS:	Plānojuma 1. redakcija izstrādāta vienlīdzīgi izvērtējot ekonomiskās, sociālās un vides faktoros, kas nodrošina tā ilgtspējību plānošanas periodā. Plānojums neparedz tādas darbības, kas var būtiski pasliktināt vides kvalitāti un ietekmēt bioloģiskās daudzveidības vērtības, pie tam tas paredz vairākas darbības, kuru ietekme uz vidi vērtējama kā pozitīva.				

14. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

14.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Vides aizsardzības jomā pastāv starptautiskie mērķi, kuri parādās noslēgtajās starptautisku konvencijās un Eiropas Savienības Direktīvās. Pāvilstas pilsētas teritorijas plānojumam būtu svarīgi mērķi, kas noteikti sekojošos dokumentos:

- Konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”- Orhūsas konvencija (1998),
- Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu - Bernes konvencija (1979),
- Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi - Ramsāres konvencija (1971),
- Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību – UNESCO konvencija. (1972),
- Eiropas Padomes Vispārējā Konvencija par kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai. (2005),
- Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija(1992),
- Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību – Bonnas konvencija.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību – Biotopu direktīva (1992).Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija(1992), Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību – Bonnas konvencija, Padomes Direktīva 92/43/EEK (*Natura 2000*) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (Biotopu direktīva).

Kā būtisks faktors Pāvilstas teritorijas attīstībai minama tās atrašanās pie Baltijas jūras. Latvijas valstij ir saistošas vairākas starptautiskās vienošanās par Baltijas jūras piekrastes aizsardzību. Piemēram, ar 1994. gada 3. marta likumu „**Par 1974. gada un 1992. gada Helsinku konvencijām par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību**” Latvija pievienojās 1974. gada Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzības konvencijai (turpmāk – Helsinku konvencija). Tās 3. panta (pamatprincipi un saistības) pirmā daļa noteic, ka „līgumslēdzējas Puses individuāli vai kopīgi veic visus pienākošos likumdošanas, administratīvos vai citus vajadzīgos pasākumus, lai nepieļautu vai likvidētu piesārņojumu, kā arī lai aizsargātu Baltijas jūras reģiona jūras vidi un uzlabotu tās stāvokli”. Helsinku konvencija paredz, ka tās mērķu īstenošanai tiek nodibināta Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzības komisija. Šī Komisija ir pieņēmusi vairākas rekomendācijas (ieteikumus), arī rekomendācijas 15/1 – 1994. gada 8. martā un rekomendāciju 16/3 – 1995. gada 15. martā, kas iesaka izveidot piekrastes aizsargjoslas un pēc iespējas nepieļaut pasākumus, kas varētu radīt paliekošas pārmaiņas dabā un ainavā.

Baltijas jūras reģiona par telpisko plānošanu un attīstību atbildīgo ministru 4. konferencē (Stokholma 22.10.1996.) pieņemtajā dokumentā „**Kopīgas rekomendācijas piekrastes zonas teritorijas plānošanai Baltijas jūras reģionā**” tiek uzsvērts, ka „paredzamā pilsētu, tūrisma, transporta un tehnisko būvju ekspansija, sevišķi Baltijas jūras dienvidu un austrumu piekrastē, jāvada un jāregulē ar reģionāli līdzsvarotu ilgtspējīgu attīstību un piekrastes zona jāplāno, uzmanīgi līdzsvarojot attīstību un aizsardzību”. Bet arī „vienlaicīgi jāveic ekonomiskā un sociālā attīstība, kā arī jānodrošina dabas, ainavu un bioloģiskās daudzveidības, kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzība un cilvēkiem netraucēta piekļūšana pie krasta un pārvietošanās gar to”. Šīs rekomendācijas Latvijai teritorijas plānošanas jomā izvirza vairākus mērķus.

Eiropas Reģionālās plānošanas ministru konferencē ir pieņemtas Vadlīnijas Eiropas kontinenta ilgtspējīgai telpiskajai attīstībai (12.sesija Hannoverē, 2000.gada septembris). Šim dokumentam ir rekomendējošs raksturs, kura mērķis ir definēt telpiskās attīstības politikas pasākumus, ar kuru palīdzību cilvēki visās Eiropas Padomes dalībvalstīs var sasniegt pieņemamu dzīves līmeni.

Šajos dokumentos izvirzītie mērķi veido valsts nacionālās vides likumdošanas pamatus. Tāpēc plānojot vietējo teritoriju izmantošanu jāvadās pēc nacionālajiem vides aizsardzības mērķiem.

14.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

„Par Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādņem” (MK 15.08.2002. rīkojums Nr. 436) ir dokuments, kas nosaka valsts līmeņa rīcības ilgtspējības nodrošināšanai visās galvenajās nozarēs. Ilgtspējīgas attīstības politikas principi vides aizsardzības jomā, kas ņemti vērā arī veicot Pāvilostas teritorijas plānojuma stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, ir:

- Latvijai jānodrošina droša un **veselību neapdraudoša vide** pašreizējai un nākamajām paaudzēm;
- Latvijai jānodrošina pietiekami pasākumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai;
- Latvijai sabiedrībā jāattīsta atbildīga attieksme pret dabas resursiem un nepārtraukti jāpaaugstina resursu izmantošanas efektivitāte;
- Latvijai jānodrošina vides jautājumu integrācija un jāattīsta plašs vides politikas līdzekļu pielietojums visās citās nozaru politikās.

„Nacionālais vides politikas plāns 2004. – 2008. gadam” ir visaptverošs, stratēģisks un ar citiem atbilstoša līmeņa plāniem integrēts dokuments. Tajā tiek formulēti vides aizsardzības principi, galvenie politikas mērķi un rīcības to sasniegšanai, par galveno uzdevumu nosakot - jānodrošina cilvēku veselībai labvēlīgi dzīves apstākļi, kas gala rezultātā palielinās mūža garumu un uzlabos iedzīvotāju veselības un labsajūtas stāvokli. Vides politikas plāns nosaka būtiskākās problēmas un vides politikas mērķus nacionālā līmenī, kuri ir aktuāli arī Pāvilostas pilsētai. Zemāk sniegti Nacionālā vides politikas plānā noteiktie dažādu sfēru vides mērķi, kas ir attiecināmi arī uz Pāvilostas teritorijas plānojumu, un apskatīta šo mērķu integrācija plānojumā.

- ✓ Nodrošināt normatīviem un ilgtermiņa mērķiem atbilstošu gaisa kvalitāti, uzlabot to vietās, kur tā nav apmierinoša, īpašu uzmanību veltot ražošanas uzņēmumiem.

Plānojums neparedz iespējas attīstīties tādiem rūpniecības uzņēmumiem, kas varētu radīt būtisku gaisa piesārņojumu. Var prognozēt, ka tūrisma attīstības ietekmē, pieaugs autotransporta radītais piesārņojums.

- ✓ Veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens lietošanu, īpašu uzmanību pievēršot pazemes ūdens resursu saglabāšanai un eitrofikācijas apdraudētiem ezeriem un ūdenstilpēm.

Plānojums lielā mērā neparedz, necentralizētu ūdens ieguvu un notekūdeņu novadīšanu, tādejādi netiks intensificēti ūdens resursu iegūšanas apjomi un ūdenstilpņu eitrofikācija.

- ✓ Nodrošināt racionālu, vidi saudzējošu un ilgtspējīgu zemes dziļi izmantošanu.

Plānojums neparedz derīgo izrakteņu ieguves vietu attīstīšanu

- ✓ Ierobežot atkritumu rašanos un samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu, veicinot to pārstrādi vai atkārtotu izmantošanu.

Esošai pilsētas atkritumu apsaimniekošanas sistēmai ir pietiekoša kapacitāte, lai tiktu nodrošināta pietiekama atkritumu savākšanas pakāpe jaunajās apbūves un tūrisma infrastruktūras teritorijās.

- ✓ Teritoriju plānošanā ņemt vērā esošo vides piesārņojumu.

Pilsētā ir dažas potenciāli piesārņotas vietas, bet plānojums nerada priekšnoteikumus, lai to skaits varētu palielināties.

- ✓ Samazināt troksni vidē, it īpaši vietās, kur tas var apdraudēt cilvēku veselību.

Pilsētā nav būtisku trokšņu avotu, bet paredzams, ka pieaugot tūrisma plūsmai, palielināsies autotransporta radītais troksnis.

- ✓ Izmantojot plānošanas metodes un saprātīgu zemes apsaimniekošanu, nepieļaut bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un ainavas degradēšanos.

Plānojums neparedz bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un ainavas degradēšanos. Tieši otrādi, plānojumā paredzēts izveidot divus jaunus mikroliegumus. Izstrādāts ir arī zaļumu sistēmas risinājums.

- ✓ Saglabāt meža bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko funkciju kvalitāti klimata un ūdens režīma regulācijā, kā arī augsnes aizsardzībā.

Teritorijas plānojumā netiek paredzētas tādas darbības mežu teritorijās, kas varētu mazināt to bioloģisko daudzveidību un ekoloģiskās funkcijas. Atsevišķas mežu teritorijas ir paredzēts transformēt par apbūves teritorijām.

- ✓ Nodrošināt vides informācijas izmantošanu un analīzi normatīvo aktu izstrādes un politisku lēmumu pieņemšanas procesā un politikas efektivitātes izvērtēšanā.

Gan izstrādājot pilsētas teritorijas plānojumu, gan vērtējot tā ietekmi uz vidi, plaši tiek izmantota pieejamā vides informācija, kā arī nodrošināta sabiedrības iesaistīšana.

Latvijas **Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma** (1999.), kuras „uzdevums Latvijā ir veicināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu vienlaikus aizsargājot dabu” izvirza arī nepieciešamību izstrādāt kritērijus un metodiku bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas prasību iestrādāšanai visu līmeņu teritoriju plānojumos. Programmas sadaļa „32. Teritorijas plānošana” izvirza sekojošas prasības: „

- ✓ izstrādāt kritērijus un metodiku bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas prasību iestrādāšanai visu līmeņu teritoriju plānojumos;
- ✓ nodrošināt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības un sugu aizsardzības plānu prasību ietveršanu teritoriju plānojumos;
- ✓ izplatīt pašvaldībām metodiskos materiālus par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu;
- ✓ veicināt nacionālā plānojuma dabas pamatnes informācijas pieejamību pašvaldību plānotājiem.”

15. Kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” X daļas 43. pantu „paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums nozīmīgu sabiedrības sociālo vai ekonomisko interešu apmierināšanai un tajā ir ietverti kompensējoši pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklam”.

Pāvilostas pilsētā neatrodas *Natura 2000* īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojums neparedz tādas darbības, kuru rezultātā tiktu tiešā veidā negatīvi ietekmētas pārējās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Teritorijas plānojums ir izstrādāts balstoties uz prasībām, ko izvirza normatīvie akti un vides aizsardzības valsts institūcijas.

Līdz ar to specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi teritorijas plānojumā nav paredzēti.

16. Iespējamās pārrobežu ietekmes novērtējums

Likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” ar jēdzienu **pārrobežu ietekme** tiek saprasta jebkura paredzētās darbības izraisīta ietekme teritorijā, kas pakļauta ietekmētās valsts jurisdikcijai, ja šīs ietekmes fiziskais cēlonis pilnībā vai daļēji atrodas Latvijas jurisdikcijā esošā teritorijā.

Pāvilostai nav robežas ar kādu citu valsti (tā ZR robežojas ar Baltijas jūru), kā arī tā neatrodas tiešā citas valsts tuvumā. Pie tam pilsētā nav un netiek plānota tāda apjoma saimnieciskā darbība, ka pat pie noteiktiem klimatiskiem faktoriem, kā arī ņemot vērā fizioģeogrāfisko izvietojumu, būtu paredzama jebkāda pārrobežu ietekme.

17. Pasākumi teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringam

Lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānojumā, pašvaldība, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu par vides pārskatu, veic plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu.

Monitoringam var izmantot valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta, veicot vides monitoringu (sk. 1.tabulu), kā arī citu informāciju, kas ir pieejama. Ieteicamie rādītāji, kas izmantojami teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējuma monitoringam:

Ietekmes indikatori

- lauksaimniecības un mežu teritoriju platības, kas transformētas apbūvei;
- centralizētajā atkritumu savākšanas sistēmā iesaistīto māsaimniecību skaits (procentuāli);
- centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmās iesaistīto māsaimniecību skaits (procentuāli);
- ekspluatācijā nodotu ēku skaits un to kopējā apbūves platība;
- jaunu tūrisma infrastruktūras objektu skaits;
- labiekārtotu atpūtas vietu skaits;
- tūristu skaits.

Nepieciešamības gadījumā pašvaldība var konsultēties ar Dabas aizsardzības pārvaldi un Valsts vides dienesta Liepājas reģionālo pārvaldi.

1. tabula

Valsts vides monitoringa punkti Pāvilostas pilsētā

Monitoringa veids	Stacijas nosaukums	Koordinātes	
		X	Y
Piekrastes (kāpu) biotopu un sugu monitorings	Pāvilosta	328616	308420
Jūras krasta riska zonu monitorings	Pāvilosta	327120	308150

2013. un 2019. gadā pašvaldībai jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz tas VPVB. Monitoringa ziņojumā tiek apkopota pieejamā informācija un ietverts ar teritorijas plānojuma īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojums.

Monitoringa pārskatam būtu jāsniedz pamatinformācija jaunam plānošanas ciklam.

18. Kopsavilkums

Vides pārskats ir „Sakas novada Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojuma 2007. - 2019. gadam” stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma sastāvdaļa, kura mērķis ir teritorijas plānojumā paredzēto darbību un teritorijas izmantošanas ietekmes uz vidi analīze.

Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra paredzēta likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējums” un tā veikšanas kārtība noteikta ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.). Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojumam SIVN procedūra piemērota ar Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) lēmumu ar mērķi izvērtēt plānojumā paredzēto pasākumu atbilstību aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas mērķiem un apsaimniekošanas prasībām un izstrādāt priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes uz vidi, tai skaitā Baltijas jūras piekrasti novēršanai vai samazināšanai.

Pāvilostas pilsēta ir Sakas novada, kur ietilpst arī Sakas pagasts, administratīva daļa. Sakas novada Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojuma un tā vides pārskats ir daļa no Sakas novada teritorijas plānojuma un vides pārskata. Sakas novada Sakas pagasta teritorijas plānojums un vides pārskats tika izstrādāti 2006. gadā un par to saņemts Vides pārraudzības valsts biroja atzinums 2006. gada nogalē.

Pilsēta atrodas Baltijas jūras piekrastē, to divās daļās sadala Sakas upe. Pamatā visa pilsētas attīstība notiek upes labajā krastā, kur vēsturiski veidojusies Vecās Pāvilostas daļa, kurai ir augsta kultūrvēsturiskā vērtība. Savukārt piekrastes daļā uz ziemeļiem no vecpilsētas atrodas pelēkās kāpas biotops, kas veido dabas liegumu „Pāvilostas pelēkā kāpa”, piekrastē notiek aktīvi krasta erozijas procesi. Padomju gados pilsētas attīstība notikusi atstatumā no jūras piekrastes, kur veidojies pilsētas rajons. Netālu no pilsētas robežas ar autoceļu Ventspils – Grobiņa (Liepāja) pie Sakas upes atrodas dabas piemineklis „Upesmuižas parks”

Upes kreisais krasts ir mazapdzīvots, tas vairāk tiek izmantots iedzīvotāju rekreācijai. Īpaša nozīme ir piekrastes teritorijai, kur atrodas pelēkās kāpas.

Plānojums paredz pamatā dzīvojamās apbūves attīstību Sakas upes labajā krastā – apbus Malduguņu strautam u.c. vietās. Šajās vietās lielākoties ir esošas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas vai arī tās tiek plānotas. Tiek plānota arī vieta jaunu NAI būvniecībai. Esošai atkritumu savākšanas sistēmai arī ir pietiekoša kapacitāte. Tāpēc var secināt, ka šī plānojuma daļa būtiski neietekmēs vides kvalitāti.

Piekrastes teritorijās netiek plānotas jaunas apbūves teritorijas, piekrastes daļā Sakas upes kreisajā krastā aiz ostas teritorijas tiek paredzēts izveidot jaunu mikroliegumu pelēkās kāpas biotopa aizsardzībai. Līdzīgs pasākums tiek plānots arī Raķešu mežā. Esošā teritorijas izmantošana tiek saglabāta gan dabas liegumā „Pāvilostas pelēkā kāpa” un dabas pieminekļi „Upesmuižas parks”. Plānojums paredz pilsētībūvniecības statusa atjaunošanu Vecās Pāvilostas teritorijai. Var secināt, ka kopumā plānojumā paredzētās darbības neietekmēs negatīvi pilsētā esošās bioloģiskās daudzveidības, ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības.

Vērtējot plānojuma gala redakciju tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums divām iespējamām alternatīvām: mazstāvu apbūves teritoriju paredzēšana Vētras ielas labajā malā un atsevišķās teritorijās Sakas upes kreisajā krastā. Iespējamā mazstāvu apbūves paredzēšana Vētras ielas labajā malā vērtējama negatīvi, jo tā būtiski ietekmēs piekrastes īpaši aizsargājamus biotopus un sugas. Mazstāvu apbūves paredzēšana atsevišķās teritorijās Sakas upes kreisajā krastā nav vēlama, jo šajās teritorijās netiek plānota centralizēta kanalizācijas sistēma, kā arī tas ietekmēs Sakas upes ielejas ainavu un, vietām, palienes bioloģiskās daudzveidības vērtības.

Teritorijas plānojums paredz vairākus pasākumus, kas mazina iespējamo plānojuma negatīvo ietekmi uz vidi, kā arī optimizē pozitīvās ietekmes, tāpēc SIVN procesā netika noteiktas papildus rekomendācijas ietekmes uz vidi mazināšanā.

Pilsētas ģeogrāfiskā atrašanās vieta nevar izraisīt pārrobežu piesārņojumu, t.sk. ar plānojumā paredzētām darbībām. Plānojuma monitoringam paredzēts izmantot datus no nacionālās monitoringa programmas, tomēr tiek piedāvāti arī specifiski indikatori, plānojuma ietekmes uz vidi noteikšanai.

VIDES PĀRSKATA SATURA ATBILSTĪBA MK NOT. NR. 157 (23.03.2004.) „KĀRTĪBA, KĀDĀ VEICAMS IETEKMES UZ VIDI STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ NOVĒRTĒJUMS” IV SADAĻAI „VIDES PĀRSKATĀ IEKĻAUJAMĀ INFORMĀCIJA”.

Noteikumu punkts	Teritorijas plānojuma sējums: sadaļa
8.1. plānošanas dokumenta galvenie mērķi un šis satura izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	1.sējums: levads, 7.1.1., 7.1.2., 7.1.3.
8.2. vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti	1.sējums: 12.3
8.3. esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	1.sējums: 2.1., 2.5., 2.6., 2.7., 3., 4.,
8.4. vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt	1.sējums: 3.3., 4.
8.5. ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, īpaši tās, kuras attiecas uz jebkurām vides aizsardzībai būtiskām teritorijām, arī uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mitrājiem, mikroliegumiem, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm un Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu	1.sējums: 2.8., 4.1.
8.6. starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi, īpaši tie, kas attiecas uz ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanu un plānošanas dokumenta saturu, un veids, kā šie mērķi vai apsvērumi, kas saistīti ar vidi, ir ņemti vērā, izstrādājot plānošanas dokumentu	1.sējums: 14.
8.7. plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums, arī ietekme uz cilvēkiem, viņu veselību, materiālajām vērtībām, kultūras, arhitektūras un arheoloģisko mantojumu, dabas un ainavu daudzveidību, augsnes kvalitāti, ūdens kvalitāti, gaisa kvalitāti, klimatiskajiem faktoriem, kā arī minēto jomu mijiedarbības novērtējums	1.sējums: 13.1., 13.2., 13.5.
8.8. risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi	1.sējums: 13.4.
8.9. plānošanas dokumenta iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums	1.sējums: 8.4., 13.3., 4.sējums: 2.1.8.
8.10. iespējamie kompensēšanas pasākumi	1.sējums: 15.
8.11. plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums	1.sējums: 16.
8.12. plānošanas dokumenta stratēģiskā novērtējuma veikšanai lietoto galveno pamatprincipu un metožu apraksts	1.sējums: 12.2
8.13. paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai	1.sējums: 17.
8.14. kopsavilkums	1.sējums: 18.

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN INFORMĀCIJAS AVOTU SARAKSTS**Nacionālie plānošanas un normatīvie dokumenti**

1. Nacionālais vides politikas plāns 2004.-2008., Rīga, 2003.
2. Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma. Rīga, 1999.
3. Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, 30.10.1998.
4. Sugu un biotopu aizsardzības likums, 16.03.2000.
5. Teritorijas plānošanas likums, 22.05.2002.
6. MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, 23.03.2004.
7. MK noteikumi Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”, 19.10.2004.
8. MK noteikumi Nr. 415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 22.07.2003.
9. MK noteikumi Nr. 212 „Noteikumi par dabas liegumiem”, 15.06.1999.
10. MK noteikumi Nr. 45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”, 30.01.2001.
11. MK noteikumi Nr. 483. „Piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība”, 20.11.2001.
12. MK noteikumi Nr.619 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamo zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas”, 20.07.2004.

Publikācijas un npublicētie materiāli

13. CD „Meža statistika 2005.” (2004., „Valsts meža dienests”).
14. Liepājas rajona ainavu inventarizācija un vērtējums. (Prof. O. Nikodemusa red. 2003., Liepāja).
15. Pāvilostas novadpētniecības muzeja materiāli
16. Bērziņš E., Laime B. Teritoriālā plānošana un jūras piekrastes biotopu aizsardzība (Aktuāli savvaļas sugu un biotopu apsaimniekošanas piemēri Latvijā. O. Opermaņa red. 2002., Rīga)
17. Sakas novada Pāvilostas pilsētas teritorijas plānojums 2008. - 2020. gadam. Gala redakcija. (2007., SIA „Metrum”, Sakas novada dome”).